

Asia: VN/9344/2025

Valtioneuvoston asetuseruonnos fluorattuja kasviuonekaasuja, otsonikerrosta heikentäviä aineita tai vaihtoehtoisia kylmäaineita sisältävien laitteiden käsittelystä

Lausunnonantajan lausunto

Pätevyyttä koskevat vaatimukset (2–3 §)

3 §: henkilöiden pätevyysvaatimukset, ajoneuvojen ilmastointilaitteet

Ehdotetun asetuseruonnoksen 3 §:ssä säädettäisiin henkilöiden pätevyysvaatimuksista. Pykälään ehdotetun 1 momentin taulukon kohdan 4 mukaan ajoneuvojen ilmastointilaitteiden asennukseen, kunnossapitoon, huoltoon, korjaamiseen, käytöstä poistamiseen, vuototarkastukseen ja talteenottoon tulisi neljä toimintaoikeutta; M1 A, M2 A, M3 A ja M4 A. Voimassa olevassa valtioneuvoston asetuksessa fluorattuja kasviuonekaasuja tai otsonikerrosta heikentäviä aineita sisältävien laitteiden käsittelijän pätevyysvaatimuksista (766/2016) on yksi toimintaoikeus (ns. KU A, asetuksen 3 §:n 1 momentin taulukon 3 kohta).

Ehdotettu toimintaoikeuksien määrän kasvattaminen perustuu Euroopan parlamentin ja neuvoston ns. F-kaasuasetukseen ja sen nojalla annettuun komission täytäntöönpanoasetukseen. Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) katsoo, että F-kaasuasetuksen kansallisen toimeenpanon ja F-kaasuasetukseen sisältyvän pätevyyksien vastavuoroisen tunnustamisen vaatimuksen vuoksi on välttämätöntä viedä F-kaasuasetuksen ja sen täytäntöönpanoasetusten mukaiset toimintaoikeudet sellaisenaan kansalliseen lainsäädäntöön, vaikka tämä aiheuttaa kylmäalalle lisää velvoitteita ja lisää Tukesin hallintotehtäviä kylmäalalla. Tukes arvioi, että toimintaoikeuksia koskevien luokkien määrän muuttaminen neljään luokkaa todennäköisesti lisää asiakasneuvonnan tarvetta ja epäselvyyksiä kentällä. Tukes huomauttaa, että Tukeisiin kohdistuneiden resurssileikkausten vuoksi se joutuu kuitenkin vähentämään asiakasneuvontaan ja kentänvalvontaan käytettäviä resursseja.

Tukes huomauttaa, että ehdotetut ajoneuvojen ilmastointilaitteissa pätevyyttä edellyttävät toimet eivät ole samat kuin tälle toimialalle tarkoitettussa EU:n komission täytäntöönpanoasetuksessa. Täytäntöönpanoasetuksessa pätevyyttä edellyttävät toimet ovat huolto, kunnossapito, korjaus, vuototarkastus ja talteenotto. Kansallisessa asetuseruonnoksessa pätevyyttä edellyttäviä toimia

olisivat edellä mainittujen lisäksi asennus ja käytöstä poistaminen. Tukes esittää, että nämä kansalliset lisäykset poistetaan esityksestä. Perustelut poistamiselle ovat seuraavat:

- asennusta ei tarvita pätevyyttä edellyttävänä toimenä, koska ilmastointilaitte asennetaan ajoneuvoon tehtaalla valmistuksen yhteydessä. F-kaasuasetuksen määritelmän mukaan asennus tarkoittaa laitteen käyttöpaikalla tehtävää asennusta.
- käytöstä poistamista ei tarvita pätevyyttä edellyttävänä toimenä, koska ajoneuvon romuttamisen yhteydessä ilmastointilaitteessa jäljellä oleva kylmäaine tulee ottaa talteen asianmukaisesti. Pätevyyttä edellyttävä toimi on tällöin talteenotto.

3 §: henkilöiden pätevyysvaatimukset, kiinteiden laitteiden vuototarkastukset

Ehdotetun asetusluonnoksen 3 §:n 1 momentin taulukon kohdassa 2 esitettäisiin erikseen pätevyysvaatimukset kiinteiden laitteiden vuototarkastukselle toimintaoikeudella E A. Asetusluonnoksen perustelumuiston (s. 7) mukaan vuototarkastuksen pätevyys muista toimista poiketen osoitettaisiin kokeen suorittamisella eikä soveltuvilla talotekniikan ammatti- tai perustutkinnon osilla.

Tukes ehdottaa, että asetusluonnoksen 3 §:n taulukon jälkeen lisättäisiin perustelumuistiossa mainittu vuototarkastusta koskeva asia omaksi momentikseen, esimerkiksi:

”Henkilön, joka tekee vain 1 momentin taulukon 1 kohdassa tarkoitettujen laitteiden vuototarkastuksia, joihin ei sisälly kylmäpiirin avaaminen, on suoritettava koulutus ja koe, joihin sisältyy täytäntöönpanoasetuksen 2024/2215 liitteen I E-toimintaoikeuden mukaiset tiedot ja taidot.”

Pätevyyden todentaminen (4 §, 6 §)

-

Pätevyyden uusiminen (5 §)

-

Asennustodistus, laitetarkastukset ja huoltopäiväkirja (8–9 §)

Ehdotetussa asetusluonnoksen 8 §:ssä annettaisiin vaatimukset laitteen asennustodistukselle. Tukes katsoo, että asennustodistuksessa pitäisi yksilöidä myös asennuskohde, esim. asennuskohteen osoite. Tämä tieto olisi hyödyksi esim. asunto-osakeyhtiölle, isännöitsijätoimistolle, rakennusvalvontaviranomaiselle tai verottajalle tehtävissä laitteen, kuten ilmalämpöpumpun, asennusta koskevissa selvityksissä.

Muuta kommentoitavaa

11 §: siirtymäsäännökset

Ehdotetun asetusluonnoksen 11 §:ssä säädettäisiin siirtymäkaudesta niille henkilöille, jotka hakevat kylmäalan pätevyyttä nyt voimassa olevan lainsäädännön mukaisesti. Pykäläehdotuksen mukaan henkilöt ja toiminnanharjoittajat voivat osoittaa pätevyytensä asetuksen valtioneuvoston asetuksen 766/2016 mukaisesti 31 päivä joulukuuta 2026 saakka. Tukes ehdottaa, että pykälää täydennettäisiin F-kaasuasetuksessa säädetyllä pätevyyden voimassaolon määräajalla asetusluonnoksen perustelumuistion mukaisesti esimerkiksi lisäämällä pykälän loppuun lause "Täten saatu pätevyys on voimassa 12 päivään maaliskuuta 2029 saakka."

Levä Kirsi
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Talsta Minna
Turvallisuus- ja kemikaalivirasto